

KEO-10 Rasimus Johanna(UM)

27.05.2021
JULKINEN

Asia

Komission ehdotus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta aloittaa neuvottelut investointien helpottamista koskevasta Euroopan unionin ja Angolan tasavallan välisestä sopimuksesta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komission johtava varapuheenjohtaja **Valdis Dombrovskis** ja Angolan kauppaja- ja teollisuusministeri **Victor Fernandes** sopivat yhteisessä lausumassaan 8.9.2020 aloittavansa arvioinnin neuvotteluista EU:n ja Angolan välisestä investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta. Investointisopimuksen olisi tarkoitus täydentää Angolan liittymistä EU:n ja eteläisen Afrikan kehitysyhteisön (SADC) talouskumppanuussopimusvaltioiden ryhmän väliseen talouskumppanuussopimukseen, jonka osapuoli Angola ei vielä ole ja johon ei myöskään sisälly investointien helpottamista koskevia määräyksiä. Investointisopimusta koskeva arviointi käynnistettiin loppuvuodesta 2020. Arvioinnin tuloksia käsiteltiin neuvoston AKT-työryhmässä tammikuusta 2021 lähtien.

Komissio suositteli arvioinnin pohjalta neuvottelujen aloittamista Angolan kanssa. Jotta Angolan kanssa käytävät neuvottelut olisivat johdonmukaiset ja yhtenäiset muiden Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden kanssa investointien helpottamista koskevista sopimuksista käytävien neuvottelujen kanssa, komissio katsoi, että niiden pohjana olisi käytettävä EPA-talouskumppanuussopimuksia koskevilla neuvotteluohjeissa olevia investointien helpottamista koskevia säännöksiä. Em. neuvotteluohjeita oli muutettu neuvoston päätöksellä 19.12.2019. Näistä päivitetystä neuvotteluohjeista on annettu eduskunnalle selvitys 4.12.2019 (E 59/2019 vp).

Neuvoston oikeuspalvelu (NOP) katsoi tammikuussa 2021 komission oikeuspalvelun näkemyksestä poiketen, että vuoden 2019 neuvotteluohjeet eivät riitä komissiolle neuvottelujen käynnistämiseksi Angolan kanssa, vaan neuvotteluiden aloittaminen edellyttää erillistä lupaa neuvostolta. NOP perusti näkemyksensä siihen, että Angola ei ole vielä SADC-talouskumppanuussopimuksen osapuoli, ja katsoi, että vuonna 2019 päivitetty neuvotteluohjeet koskisivat EPA-talouskumppanuusmaita, joihin Angola ei toistaiseksi kuulu.

AKT-työryhmän kokouksessa 20.4.2021 komissio esitti neuvostolle suositusta neuvoston päätökseksi (ST 7292/2021), joka oli laadittu tammikuusta lähtien työryhmässä käytyjen keskustelujen pohjalta. NOP suositti komissiolle perusteellisen oikeudellisen perustan esittämistä ehdotuksen alkuosissa. Jäsenmaiden toiveesta toukokuun alussa päätösehdotuksen liitteeksi lisättiin tarkat neuvotteluohjeet, jotka työryhmän hyväksynnällä tehtiin julkisiksi. AKT-työryhmä hyväksyi 6.5.2021 ja Pysyvien edustajien komitea (COREPER II) 19.5.2021 ehdotuksen neuvoston päätökseksi luvan antamisesta aloittaa neuvottelut EU:n ja Angolan välisestä investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta.

Tiedossa ei ole, milloin neuvoston päätös etenee hyväksyttäväksi neuvostoon. Valtioneuvosto toivoo, että eduskunta käsittelee asian pikaisesti.

Suomen kanta

Suomi hyväksyy ehdotuksen neuvoston päätökseksi valtuutuksen antamisesta aloittaa neuvottelut EU:n ja Angolan välisestä investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta.

Pääasiallinen sisältö

Päätösehdotuksen resitaaleissa todetaan tarkoituksena aloittaa neuvottelut Angolan kanssa investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta. Neuvotteluja Angolan kanssa on yhtenäisyyden takia käytävä siten, että ne ovat linjassa vuoden 2019 Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia koskevien neuvotteluohjeiden (Neuvoston päätös (EU) 2020/13) kanssa.

Päätösehdotuksen artiklassa 1 annetaan komissiolle valtuudet neuvotella unionin puolesta Angolan kanssa sopimus investointien helpottamisesta.

Artiklassa 2 todetaan tarkempien neuvotteluohjeiden olevan päätösehdotuksen liitteenä.

Artiklassa 3 todetaan, että neuvotteluiden osalta on konsultoitava neuvoston AKT-työryhmää ja kauppakomiteaa.

Artiklassa 4 päätös osoitetaan komissiolle.

Päätösehdotuksen liitteenä olevissa neuvotteluohjeissa vahvistetaan neuvottelujen tavoitteet, laajuus ja periaatteet. Sopimuksen pääasiallisena tavoitteena tulee olla liiketoimintaympäristön kehittäminen ja investointien houkuttelemisen erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Sopimuksen tulisi olla kattava ja kunnianhimoinen ja otettava huomioon Maailman kauppajärjestön (WTO) Investointien helpottamisaloite sekä Angolalle erityiset kehityshaasteet. Sopimuksen tulee keskittyä suoriin ulkomaisiin investointeihin.

Tulevan sopimuksen tulee sisältää erityisiä määräyksiä:

- Investointiin liittyvien toimien läpinäkyvyyden ja ennustettavuuden parantamisesta.
- Hallinnollisten menettelyjen yhtenäisämisestä ja nopeuttamisesta; hyvää hallintoa ja toimilupamenettelyjä koskevia määräyksiä.
- Kahdenvälisen yhteistyön vahvistamisesta investointien helpottamisessa.
- Kestävän kehityksen ja vastuullisen investoinnin edistämisestä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Menettelyllinen oikeusperusta neuvottelumandaatin ja neuvotteluohjeiden antamiseksi on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan 3 ja 4 kohta. Mandaattiehdotus ei sisällä ehdotusta aineelliseksi oikeusperustaksi. Se tulee päätettäväksi sopimuksen allekirjoittamista koskevan päätösehdotuksen yhteydessä sopimuksen sisällön valossa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Mandaatin hyväksyminen ei edellytä Euroopan parlamentin kuulemistä tai hyväksyntää. Euroopan parlamentille tiedotetaan kaikista menettelyn vaiheista SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Kansallinen valmistelu

Kauppajaosto 26.-27.5.2021

Eduskuntakäsittely

Eduskunnalle on annettu selvitys AKT-valtioiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia koskevien neuvotteluohjeiden päivittämisestä E-kirjeellä E 59/2019 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Sopimus tulisi tämänhetkisen arvion mukaan sisältämään ainoastaan EU:n toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Suhdetta Suomen lainsäädäntöön samoin kuin Ahvenanmaan toimivaltaa on kuitenkin arvioitava tarkemmin konkreettisen sopimustekstin valossa.

Taloudelliset vaikutukset

Aloitteella ei ole vaikutusta EU:n talousarvioon.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2021) 138 final; 5314/2021 REV 1

Neuvoston asiakirja 7292/2021

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ulkoministeriö / KEO-10 / Johanna Rasimus, johanna.rasimus@formin.fi, p. 0295 351767
Ulkoministeriö / OIK-20 / Laura Peuraniemi, laura.peuraniemi@formin.fi, p. 0295 350 268

EUTORI-tunnus

EU/2021/0320

Liitteet

Viite EU/2021/0320

Asiasanat	kauppa ja investoinnit, Angola
Hoitaa	UM
Tiedoksi	EUE, TEM, VM, VNK
